Døvebladet
04
december 2025
MEDLEMSBLAD FOR DANSKE DØVES LANDSFORBUND & DANSK DØVE-IDRÆTSFORBUND

Man får en oplevelse - men man giver også en oplevelse

TEMA:
Frivillighed

Episodisk frivillighed – hvad er nu det?
Side 14

Mød seks seje frivillige
Side 18

Færre unge frivillige hænder
Side 25

Hvem skal have prisen
Årets frivillige 2025

For sjette år i træk hylder Danske Døves Landsforbund
den store frivillige indsats, som vores mere end 100 frivillige står for.
Det gøres ved uddelingen af den årlige pris "Årets frivillige".

Tidligere vindere af prisen er:
Freddy Rasmussen og Mischa Bøgvald fra Næstved Døveforening (2020)
Torsten Guhle fra Tegnbuen (2021). Henrik Hamborg Andersen (2022)
Gudrun "Gugga" Sønnichsen (2023). Lise Marie Nielsen (2024)

Hvem skal have prisen i 2025?

Prisen gives til en person, der yder eller har ydet en helt særlig indsats til gavn for DDL's medlemmer.
I år har vi valgt at opstille tre kategorier for at kunne komme i betragtning til prisen:

- **har ydet en ulønnet indsats i et af DDL's sociale indsatser i 2025**
- **har ydet en ulønnet indsats som DDL-repræsentant i DH-regi i 2025**
- **har ydet en ulønnet indsats i en af DDL's medlemsforeninger i 2025.**

Alle, som er medlem af DDL, kan indstilles til prisen.
Bemærk dog, at medlemmer af DDL's hovedbestyrelse ikke kan modtage prisen.
Alle medlemmer, herunder flere medlemmer sammen, kan indstille frivillige til prisen.

Modtageren af Årets frivillige 2025 får udover anerkendelsen
også en særlig gave til en værdi af 1.000 kroner.

Sidste frist for at indsende dit forslag til, hvem årets frivillige skal være, er torsdag den 15. januar 2026.
Når du sender dit forslag, skal du enten sende os en video eller en e-mail, hvor du fortæller,
hvem du indstiller til prisen, men også hvorfor vedkommende fortjener at blive kåret til årets frivillige.

Du kan sende din e-mail eller video til sd@ddl.dk.

Er du i tvivl, om din kandidat tilstrækkeligt opfylder de tre kategorier,
er du velkommen til at kontakte Serhat Dogru for yderligere spørgsmål på
e-mailadressen: sd@ddl.dk.

Hvorfor overhovedet bruge tid
på at arbejde frivilligt?

Hvis man spørger nogen af vores mange frivillige, så er der masser af gode grunde til at sige ja: Man lærer meget om andre og sig selv, man bidrager til fællesskabet – og ofte har man det også sjovt undervejs!

I dette nummer af Døvebladet kan du møde Asta Gøttsche og Jensigne Jensen, der begge var frivillige på dette års Roskilde Festival. En meget positiv oplevelse for dem begge. De var frivillige for første gang – men bestemt ikke for sidste gang.

Du kan også møde seks andre seje frivillige fra Danske Døves Landsforbunds indsatser og projekter og blive klogere på det internationale frivillige arbejde.

Sidder du og er forvirret over at have modtaget et fysisk Døvebladet? Den er god nok. Døvebladet udkommer altid som fysisk magasin i december.

Glædelig december – og rigtig god læselyst.

- Redaktionen

Danske Døves Landsforbund

Dansk Døve-Idrætsforbund 1922

KOLOFON
Nummer 4 – december 2025
135. årgang
Issn 0908-9454

Officielt organ for
Danske Døves Landsforbund
Dansk Døve-Idrætsforbund

Ansvarshavende redaktør
Vickie Mølgaard-Madsen

Redaktionsgruppe
Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og redigere breve og artikler, der optages i bladet. Synspunkter, fremført af de enkelte skribenter, deles ikke nødvendigvis af forbundene eller redaktionen.

Abonnement og annoncer
ddl@ddl.dk

Oplag
2.000

Tryk
Redhill

Layout
Karina Eg
eg@karinaeg.dk

Forsidefoto
Lisbeth Holten

Asta Gøttsche og Jensigne Jensen var frivillige på dette års Roskilde Festival – en uforglemmelig oplevelse for dem begge.

Side 8

Indhold

5 Leder

6 Kort og godt

8 Man får en oplevelse – men man giver også en oplevelse

14 Episodisk frivillighed – hvad er nu det?

16 Frivillige bidrager med langt mere end hænder og tid

18 Mød seks seje frivillige

21 Afdeling for Dansk Tegnsprog

22 Frivillighed i den globale verden: fællesskab som fællesnævner

25 Færre unge frivillige hænder

26 Dansk Døve-Idrætsforbund

30 Læserbrev: Fejringen af vores nye døvepræst indbyder til eftertanke

Lev Godt har stor succes med at rekruttere frivillige til tegnsprogsfællesskaber.

Side 14

Frivillighed er dybt formet af kultur, økonomi og sociale værdier. Det ses tydeligt i DDL's internationale arbejde.

Side 22

Frivillighed er handling og fællesskab

Danske Døves Landsforbund (DDL) er bygget på frivillighed. Hvis ikke nogen handlekraftige og driftige døve havde samlet kræfterne og stiftet først en lille forening og siden et landsforbund, var DDL og døvesagen ikke, hvor vi er i dag.

Tekst: Anne Vikkelsø
Foto: Lisbeth Holten

Også i dag arbejder flere hundrede frivillige for døvesagen i løbet af året. De sidder i bestyrelser, rådgiver på hotlinen, arrangerer lokale aktiviteter og meget mere. Nogle har været med i årtier, andre hjælper til ved et enkelt arrangement. Fælles for dem er, at de er med til at forme både DDL og døvesamfundet på deres egen måde. Mangfoldigheden blandt frivillige viser med al tydelighed, at alle har noget at bidrage med.

Men det handler desværre ikke kun om engagement og lyst. Frivillige i DDL løser også opgaver, som samfundet burde tage ansvar for. De arrangerer fællesskaber, yder rådgivning, skaber lokal tilgængelighed og sikrer, at døve har adgang til støtte og netværk på dansk tegnsprog. Det er indsatser, der ofte falder mellem stolene i det offentlige system. Frivillige dækker behov, som ellers ville være oversete, og de gør det med tegnsprog og et godt hjerte. Deres arbejde er ikke bare en hjælp, det er en nødvendighed for at sikre lighed og deltagelse for døve i Danmark.

Frivillige tager ansvar. Et medansvar. Man giver noget til et fællesskab, men man får heldigvis også meget igen. I denne udgave af Døvebladet kan du møde nogle af de mange frivillige og læse, hvad der motiverer dem, og hvad de har fået ud af deres indsats.

Jeg har selv været frivillig på døveområdet i over 40 år. Noget af det bedste for mig har altid været den forløsning, der kommer, når noget man har arbejdet på i lang tid lykkes. Og man lykkes sammen med andre. Det er meningsfuldt. Det handler ikke kun om at hjælpe til, men om at tage del i noget større.

For det særlige ved frivillighed er, at det er en fælles indsats. Når mennesker går sammen om noget, opstår der et fællesskab, der er større end summen af delene. Det er ikke bare opgaver, der bliver løst – det er relationer, der bliver skabt.

"Frivillige modtager ikke løn, ikke fordi de er ubrugelige, men fordi de er uvurderlige." – Sherry Anderson

Tak til alle jer, der bidrager. I er med til at holde døvesamfundet levende.

Se Annes leder på dansk tegnsprog via QR

Anne Vikkelsø
Landsforperson
for Danske Døves Landsforbund

Glædelig jul og godt nytår

Danske Døves Landsforbunds sekretariater i Aarhus og København går på juleferie torsdag den 18. december. Vi er tilbage igen mandag den 5. januar 2026. Vi ønsker jer alle en rigtig glædelig jul og glæder os til et nyt år sammen med jer.

Kontingent 2026

Kontingentet for 2026 er det samme som for 2025.
Er du tilmeldt betalingsservice, så bliver pengene automatisk trukket fra din konto. Er du ikke tilmeldt betalingsservice, så modtager du et girokort. Kontingentet for 2026 består af 275 kroner til DDL + 200 kroner til din medlemsforening.

Er du medlem af Fyns Døveforening eller Aarhus Døveforening, er medlemsforeningsandelen 300 kroner, og for Døveforeningen af 1866 er andelen 400 kroner. Andelen til DDL er fortsat 275 kroner.

Vi opkræver kontingent for 2026 i løbet af januar måned og takker for din støtte.

Julefortællinger på dansk tegnsprog

På www.ddl.dk kan du finde en masse julefortællinger læst op på dansk tegnsprog. Du finder for eksempel "Den lille pige med svovlstikkerne" og "Grantræet". Se dem alle sammen via QR

Nordisk kulturfestival 2026

Den 29. juli til den 2. august 2026
er der nordisk kulturfestival for døve.
Det foregår i Selfoss på Island.

Læs mere om festivalen via QR.

Roskilde Festival

Man får en oplevelse – men man *giver* også en oplevelse

Tekst: Vickie Mølgaard-Madsen
Foto: Lisbeth Holten

I sommer deltog Danske Døves Landsforbund (DDL) sammen med 43 frivillige på Roskilde Festival, og stod i boden med Hansens (dem med isen, du ved) og langede milkshakes over disken til tørstige og lækkersultne festivalgæster. Døvebladet har mødt Asta Gøttsche og Jensigne Jensen for at tale med dem om deres – ifølge dem selv – uforglemmelige oplevelse som frivillige på festivalen.

Der er ikke så meget festivalstemning over vejret i dag, hvor vi mødes; det er koldt og blæser for et godt ord. Det forhindrer dog ikke minderne om årets Roskilde Festival i at træde tydeligt frem i hukommelsen.

Det er første gang, Asta og Jensigne har været frivillige, så hvorfor melde sig som frivillige nu?

> Jeg meldte mig nok især, fordi det er frivilligt arbejde, som handler om at vise os døve for den hørende verden.

”Jeg meldte mig, fordi jeg gerne ville deltage i nogle aktiviteter. Jeg er flyttet fra Kalundborg til Brøndby for ikke så længe siden og ville gerne ud at opleve noget. Min veninde spurgte, om ikke jeg ville med som frivillig. Jeg tænkte: Ja, hvorfor ikke?” siger Jensigne med et smil.

”Jeg meldte mig nok især, fordi det er frivilligt arbejde, som handler om at vise os døve for den hørende verden. Vise, at vi også er her – vise, hvem vi er, og at man ikke skal være bange for os,” siger Asta.

Jensigne nikker: ”Ja, enig. Mange har måske aldrig mødt døve før. Vi skal vise dem, at vi kan. Vi er ligeværdige. Vi lærer dem lidt tegnsprog, og de opdager, at vi kan kommunikere. Det, synes jeg, er fedt!”

En udfordring

Asta og Jensigne er begge døve. Og på sin vis er de begge vant til at færdes i den hørende verden. Alligevel var det noget helt andet at skulle med på Roskilde Festival og have direkte kontakt med hørende; tage imod deres bestillinger og samtidig lære dem, hvordan de siger, hvad de vil have på dansk tegnsprog.

Asta fortæller: ”Jeg har jo selv CI (cochlear implantat, red.). Jeg taler tegnsprog med min kæreste og mine venner, men på arbejde har jeg altid CI på og taler dansk med mine hørende kollegaer og har tegnsprogstolk med. Jeg havde givet mig selv en lille udfordring på Roskilde Festival. Jeg ville tage mine CI’er af og være døv hele tiden.”

Asta ser både spændt og nervøs ud, da hun fortæller: ”Jeg skulle selv lige vænne mig til at tale tegnsprog hele tiden. Normalt hører jeg jo, hvad folk siger. Men det var en virkelig fed udfordring. At være døv en hel uge. Jeg lærte vildt meget om mig selv og min egen døveidentitet. Det var virkelig fedt at kunne udfordre mig selv via frivilligt arbejde.”

Så det var en succes at være døv? Det er mig, der spørger med et drilsk smil. Asta griner: ”Det var en kæmpe succes!”

En eller to med vanilje?

Arbejdet i milkshakeboden foregik sådan, at festivalgæsterne skulle bestille deres milkshakes på dansk tegnsprog. Der var lavet en plakat til formålet, hvor man kunne se de forskellige milkshakes og samtidig se, hvordan man siger dem på dansk tegnsprog. Der var desuden en tegnsprogstolk i boden, hvis der blev brug for assistance.

”De fleste var meget positive og prøvede bare, så godt de kunne. Nogle havde ikke lyst, og de kunne så bruge tegnsprogstolken. Men de fleste syntes, det var sjovt,” mindes Jensigne.

”Der var også mange, som kom og bare talte uden at have opdaget præmissen. Vent lige – vi er døve, og så kunne man pege ned på skiltet med milkshakes på tegnsprog,” ler Asta.

En del festivalgæster var tilsyneladende lidt forvirrede over tegnet for vanilje: et V-tegn, hvor man bevæger hånden fra side til side. ”Mange troede, det betød to. Så hvis jeg sagde ’en vanilje’, troede de, jeg sagde to, og blev ved at afbryde og sige ’kun én’. Ja, jeg har forstået det, men det er sådan, man siger vanilje!” griner Asta og tager sig til hovedet.

I ventetiden, når milkshakene blev lavet, oplevede de også, at mange festivalgæster stod og prøvede at få øjenkontakt, imens de sagde tegn: ”Det er mig, der er vanilje!” eller ”Det er mig, der har bestilt chokolade!”

Det var rigtig fedt at opleve, synes de begge.

> Festivalgæsterne har jo også fået en oplevelse med at lære dansk tegnsprog og kommunikere med os på måder, de ikke er vant til.

”Jeg har fået en oplevelse – men jeg har også givet en oplevelse; festivalgæsterne har jo også fået en oplevelse med at lære dansk tegnsprog og kommunikere med os på måder, de ikke er vant til,” siger Asta.

Det var i øvrigt gode milkshakes, der blev lavet: ”Jeg har prøvet at lave dem selv, efter jeg kom hjem – nu kender jeg jo den hemmelige opskrift. De er så gode!” siger Asta.

”Ja, jeg har også lavet dem til mine børn mange gange siden – de elsker dem!” ler Jensigne.

Pauser, musik og fællesskab

Der var lavet en vagtplan, så de mange frivillige kunne tage over efter hinanden og sørge for, at der blev holdt pauser. Der var et særligt område for alle frivillige på festivalen, hvor man kunne slappe af, få ladet sin telefon op og selv komme til kræfter. Og det var nødvendigt.

”Jeg har Ushers syndrom og er døvblind,” siger Jensigne. ”Der var mange mennesker. Altså, virkelig mange mennesker! Jeg tog min hvide stok frem for ligesom at beskytte mig selv, og folk tog virkelig meget hensyn. Det har jeg aldrig oplevet på den måde før,” fortæller hun og ser overrasket ud.

> Jeg har fået nye venner. Mødt mennesker, jeg aldrig har mødt før, selvom vi alle deler dansk tegnsprog.

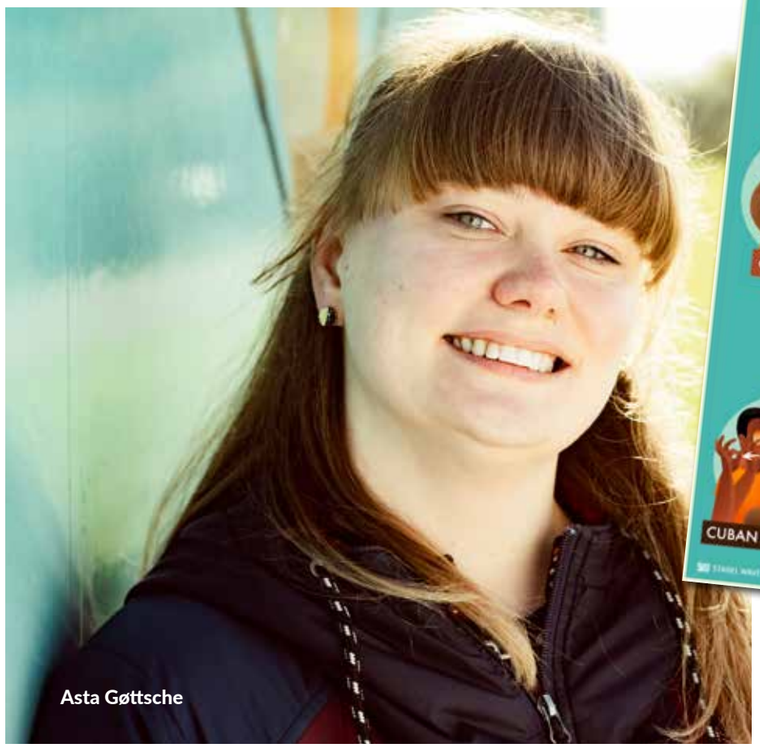

Asta Gøttsche

Patrizia Xenia Trillingsgaard Stabel (Stabel Wave) har lavet den flotte plakat, hvor man kan se tegnene for de forskellige milkshakes.

Jensigne Jensen

Og nu ser jeg også overrasket ud. Oplever du ikke normalt, at folk tager hensyn, når du går med stokken?

”Nej, det er desværre normalt, at folk går ind i mig alligevel og ikke tager hensyn. Men på Roskilde Festival var det helt anderledes. Det betyder rigtig meget for mig. Selvom det var mørkt, og folk var fulde, så gik det bare så godt.”

Asta siger: ”Det er rigtigt. Første gang vi skulle ind på festivalpladsen, kan jeg huske, at vi gik arm i arm. Men folk flyttede sig uden problemer, og alt var fint.”

Foruden mange mennesker var der selvfølgelig også musik. Til udvalgte koncerter var der endda tegnsprogstolk. Det var noget, som især Jensigne benyttede sig af:

”Det var så fedt at se koncerter med tegnsprogstolk. Virkelig fedt!”

”Jeg så faktisk ikke musik, fordi jeg syntes, det var så fedt med arbejdet,” griner Asta nærmest undskyldende.

Nye venskaber og hjælpsomhed
Og netop det at gide arbejdet er ifølge Asta helt essentielt, når man arbejder frivilligt.

”Frivilligt arbejde er fedt. Det er også hårdt. Men samtidig er det ikke så hårdt, hvis du virkelig gider det. Det er noget, du skal ville. Du kan ikke være frivillig, hvis du ikke gider selve arbejdet,” siger hun og uddyber:

”Den løn, du modtager, kan ikke gøres op i kroner og ører. Jeg har fået nye venner. Mødt mennesker, jeg aldrig har mødt før, selvom vi alle deler dansk tegnsprog. Der var stor aldersforskel i gruppen af frivillige, og der var endda en familie med tre generationer; datter, mor og mormor. Det var så fedt med sådan en blandet gruppe af frivillige.”

”Der var også døve med fra andre lande,” supplerer Jensigne.

”Ja, det var fedt med internationale frivillige også. Så lærte jeg også nye måder at kommunikere på – jeg har aldrig lært internationale tegn. Og en lille sjov historie: Der var to franske døve med, og vi opdagede, at vi skulle rejse samme sted hen på ferie. Så dem mødtes jeg med igen senere på sommeren sammen med to af mine veninder. En helt ny verden åbnede sig for mig med det frivillige arbejde,” fortæller Asta.

De frivillige overnattede i telt på festivalpladsen som alle andre. Her var alle de frivillige også samlet, og det gav et unikt fællesskab. ”Alle talte tegnsprog, og vi var så gode til at hygge os og hjælpe hinanden,” fortæller Asta.

En dag på festivalen var det voldsomt regnvejr, og Jensignes telt blev oversvømmet. ”Jeg fik uden problemer hjælp af et par af de andre, som hjalp mig med at få købt et nyt telt og sat op igen,” smiler hun.

En dør er åbnet
Asta og Jensigne har efter alt at dømme haft en rigtig god festival som frivillige.

Kunne I have lyst til at lave mere frivilligt arbejde fremover?

”JA!” siger de nærmest i kor.

”Jeg har overvejet det før, men det handler også meget om at have overskud. Jeg er lige blevet færdig med mine studier. Nu har jeg faktisk overskud og lyst. Og jeg må bare sige, at når man kan komme ud og lave frivilligt arbejde og samtidig være med til at nedbryde fordomme om døve og vise, hvem vi er, så er det endnu mere nemt at sige ja,” synes Asta.

Jensigne er enig: ”Jeg kunne bestemt godt finde på at sige ja igen. Især til Roskilde Festival, hvis det kommer til at ske igen. Det var sådan en fed oplevelse.”

For nu håber Asta og Jensigne, at de mange festivalgæster, der var forbi for at købe milkshakes, deler deres gode oplevelser, så det kan sprede sig som ringe i vandet: ”Så flere og flere kan få øjnene op for, at vi døve ikke er farlige, og at det slet ikke er så svært at kommunikere med os, som de måske tror,” afslutter Asta.

Den 28. juni til den 5. juli blev der afholdt Roskilde Festival.

Et samarbejde mellem festivalen og DDL betød, at vi sammen med de mange frivillige kunne tage ansvar for at sælge milkshakes hos Hansens. Det resulterede i, at 43 frivillige i alderen 18 til 64 år stod klar de dage, festivalen blev afholdt.

De frivilliges arbejde bestod i alt fra at tage imod ordrer, undervise i/opmuntre festivalgæsterne til at tale tegnsprog, lave milkshakes, rydde op, gøre rent, sørge for fællesaktiviteter, mediearbejde, indkøbe fællesmorgenmad, holde styr på lagre med mere.

Mange medier omtalte milkshakebaren, hvor nogle festivalgæster fortalte, at det var en af de bedste oplevelser på årets festival.

Julie Fabricius Faustrup var projektkoordinator på samarbejdet. Hun fortæller:

”Sammenholdet og medmenneskeligheden blandt både vores egne frivillige og de andre frivillige foreninger var helt unik. De frivillige har knoklet og gjort det virkelig godt. I vores backstageområde til afslapning havde vi nærmest ingenting, men i løbet af ugen kunne vi pludselig gøre os mere komfortable med lånte festivalborde, bænke, telte, tæpper samt belysning venligt udlånt og tilbudt af de andre foreninger og frivillige.

Der var også stor hjælpsomhed, hvis nogen pludselig manglede mælk; så kunne vi give dem lidt fra vores lager. Og hvis vi stod og manglede handsker, så stod der andre klar til at hjælpe. Det var fantastisk at opleve. En stor tak til alle de frivillige og andre frivillige organisationer.”

Stemningsbilleder fra årets Roskilde Festival.
Foto: Josefine Steenberg

Episodisk frivillighed
– hvad er nu det?

Hos Danske Døves Landsforbund har vi med projektet Lev Godt kastet os ud i noget nyt – og det virker! Vi har nemlig haft stor succes med at rekruttere frivillige til det, vi kalder "episodisk frivillighed".

Hvad er episodisk frivillighed?
Episodisk frivillighed betyder, at man som frivillig ikke nødvendigvis binder sig for lang tid, men i stedet deltager i afgrænsede perioder eller konkrete aktiviteter, som man selv brænder for.

I 2025 har vi afprøvet episodisk frivillighed, og hvor har vi mødt stor opbakning fra jer! Vi oplever, at frivillige kommer med mere energi, større motivation og masser af glæde, når de selv vælger, hvornår og hvordan de vil bidrage. Det er en kæmpe gave – både for os som organisation, for deltagerne i Lev Godt og for de frivillige selv.

Episodisk frivillighed er en form for engagement, hvor man deltager i frivilligt arbejde i kortere afgrænsede perioder.

Rammer for at kunne oprette et Lev Godt-fællesskab

- Minimum tre personer skal deltage i fællesskabet.
- Fællesskabet skal foregå minimum tre gange.
- Der skal være minimum en frivillig tovholder per fællesskab.
- Fællesskabet har fokus på forebyggelse af funktionstab og/eller social isolation.
- Fællesskabet har fokus på sundhed for krop, sjæl og/eller hjerne.

Det kan være som hjælper ved Roskilde Festival, som bindeled til "Salt & Pepper" -biografturen eller til et Lev Godt-fællesskab. Det er en mere fleksibel måde at være frivillig på, og det passer perfekt til mennesker, der har lyst til at gøre en forskel – men som ikke nødvendigvis har tid eller overskud til at være med hele året.

Hvordan tager frivillige imod Lev Godt?
I Lev Godt har vi 32 frivillige, der hjælper med at være tovholdere på alle fællesskaberne, og der kommer løbende nye frivillige til. Kæmpestor tak til jer. Uden jeres ideer, glæde og gejst, havde der ikke være noget Lev Godt-projekt. Lev Godt fungerer nemlig sådan, at det er jer selv, som bidrager med ideer til de fællesskaber, I går og drømmer om. Nogle frivillige har været med én gang, mens andre har været tovholdere gennem hele projektet. Hvis de frivilliges ide har kunnet gennemføres indenfor de beskedne økonomiske rammer, som Lev Godt-projektet har, så får de bevilliget pengene til fællesskabet samt får støtte fra DDL til, at fællesskabet kan lykkes. Da vi i starten informerede om projekt Lev Godt, modtog vi ikke mange ideer til fællesskaber. Men efter at det første fællesskab, seniorbordtennis, blev oprettet og slået op på Facebook, tog ideerne lige så stille fart, og her henimod projektets afslutning modtager vi rigtig mange henvendelser fra frivillige, som har fantastiske ideer til gode Lev Godt-fællesskaber.

Hvordan tager deltagere imod Lev Godt?
I, der har deltaget i de mange Lev Godt-fællesskaber, har været fantastiske, modige og nysgerrige. I har taget virkelig godt imod de tilbud, som de frivillige har oprettet, og samlet set har næsten 300 seniorer over 65 år deltaget i et Lev Godt-fællesskab. Og over 300 seniorer har hørt vores oplæg rundt om i Danmark. Ud af 30 fællesskaber har vi på nuværende tidspunkt gennemført 29 fællesskaber, og de fleste pladser er blevet revet væk med lynets hast. Allerhurtigst gik det med "Kurbad", som allerede få dage efter, det blev lagt op, blev fuldt booket.

Hvorfor vil mange gerne være med i Lev Godt?
Hver gang et fællesskab er blevet afsluttet, har vi spurgt deltagerne, hvorfor de meldte sig til fællesskabet, og hvad de har fået ud af det. Det har vi gjort både gennem spørgeskemaer og interviews. Noget af det, deltagerne beskriver som det vigtigste, er tegnsprogsfællesskabet og samværet med andre mennesker. Det næstvigtigste, svarer de, er at få bevæget kroppen eller lære nyt omkring det gode ældreliv. Når projektet er slut, glæder vi os til at dele mange flere informationer med jer om, hvad de forskellige spørgeskemaer og interviews viser os om Lev Godt-projektet. I faktaboksen kan du se et lille udpluk fra et af de mange spørgeskemaer, vi har modtaget.

En samfundstendens
Vi er ikke alene om at opleve denne forandring i frivillighed. Den nyeste frivillighedsundersøgelse fra VIVE viser en stigning i antallet af danskere, der laver frivilligt arbejde – især i form af tidsafgrænsede indsatser som festivaler, indsamlinger og kampagner. Mange foreninger i Danmark oplever, at frivillige efterspørger fleksibilitet og meningsfulde opgaver fremfor faste roller og lange forpligtelser. Det betyder, at vi som organisationer skal tænke nyt – og det har vi gjort med Lev Godt-projektet. [frivilligjob.dk]

Frivillighed med mening
Noget af det fine ved episodisk frivillighed er, at folk kommer med hjertet først. De vælger selv, hvad de vil bidrage med – og det kan mærkes. Vi har mødt frivillige, der siger: "Jeg gør det, fordi det føles godt!" Og det er præcis den følelse, vi gerne vil have mere af. I Lev Godt har vi skabt mulighed for, at frivillige og deltagere kan være med på deres egne præmisser. Det har givet os en mangfoldig gruppe af engagerede frivillige og nysgerrige deltagere, som hver især bidrager med noget unikt.

En ny måde at samarbejde på
Hos DDL har vi heldigvis mange frivillige, som er med os i lang tid og i faste roller. Det kaldes "kontinuerlig frivillighed", og det er for eksempel frivilligindsatser såsom Hotline for døve og besøgstjenesten. Kontinuerlig frivillighed er også en uvurderlig indsats for DDL. Men med episodisk frivillighed har vi åbnet døren til en ny form for samarbejde, som passer godt til nutidens livsstil og behov, og vi tror på, at fremtiden skal byde på mere frivillighed som er fleksibel, lystbetonet og energifyldt. Vi er stolte af, at vi sammen med jer er med til at vise vejen.

Skal du være med?
Er du blevet nysgerrig på Lev Godt, så kan du stadig nå at deltage i nogle af de mange fællesskaber. Dem kan du se mere om på Lev Godts hjemmeside: https://ddl.dk/lev-godt/
og DDL's Facebookside.
Hvis du går rundt med en god ide til et Lev Godt-fællesskab, så vil vi meget gerne høre fra dig på e-mailadressen: levgodt@ddl.dk.

Hvor mange af os er frivillige?
Fra VIVE's frivilligundersøgelse i 2024: Hele 45 % af befolkningen er frivillige, når man tæller episodisk frivillighed med. www.vive.dk

Svarmulighed	Procent	Antal svar
Socialt samvær (grin, hygge, sammenhold mm.)	100%	12
Møde andre mennesker	75%	9
Føle mig velkommen i et fællesskab	92%	11
Komme afsted til en aktivitet	67%	8
Viden om sundhed for krop sjæl eller hjerne	50%	6
Samtaler om det gode ældreliv (fx. kost, søvn, motion, fællesskaber, støtte mm)	50%	6
Få styrket og bevæget min krop	67%	8
Træning som holder hjernen frisk	58%	7

LEV GODT-FÆLLESSKABER

Oversigt over alle Lev Godt-fællesskaber

26. jan.:	Seniorbordtennis 1, Amagerhallen
3. marts:	God mad og gode minder, Egebækhus
20. marts:	Vandregruppe 1, Odense
3. april:	Herregod mad, Fredericiaskolen
12. april:	Sundhed, kost og kultur, Aalborg kulturcenter
23. april:	Fri Dans 1, Kuppelsalen
10. maj:	Sundhed og kost Syd, Syddanmark
12. maj:	God mad, gode minder 2, Egebækhus
14. maj:	Sundhed og kost Midt, Åkanden
11. juni:	Siriusfællesskabet, Sirius
17. juni:	Kastanjefællesskabet, Kastanjehusene
17. juni:	Varmtvandstræning, Fredericia
26. juni:	Bedsterne, Fredericia
19. aug.:	Samtaler om krop og sjæl, Sakskøbing
20. aug.:	Sundhed og kost Kbh., Langelinieskolen
23. aug.:	Vandregruppe 2, Odense
23. aug.:	Damegod mad, Fredericiaskolen
3. sept.:	Senioryoga, Nørreport
5. sept.:	Kirkehøjskole Odense, Odense
11. sept.:	Kirkehøjskole Aalborg, Aalborg
17. sept.:	Kirkehøjskole Herning, Herning
22. sept.:	Herreværelset, Aarhus
22. sept.:	Kirkehøjskole Aarhus, Aarhus
7. okt.:	Præstens hjørne, Ulleruphus
8. okt.:	Seniorbordtennis 2, Amagerhallen
19. okt.:	Hjernesysler, Syddanmark
26. okt.:	Sundhed og kost, Døves ressourcecenter
3. nov.:	Senioryoga 2, Nørreport
14. nov.:	Fri Dans 2, Kuppelsalen
24. nov.:	Kurbad, Øbro-Hallen

Frivillige bidrager med **langt mere end hænder og tid**

Frivillighed er en af de stærkeste drivkræfter i døvesamfundet. Frivillige kræfter er et afgørende element i Danske Døves Landsforbunds (DDL's) arbejde. Det er mennesker, der vælger at bruge deres tid, energi og kompetencer på noget, de tror på, uden at få løn, men med et klart formål.

Tekst: Mie Jusjong

I medlemsorganisationer som DDL er frivillighed ikke bare en praktisk nødvendighed. Det er en demokratisk drivkraft. Når frivillige engagerer sig, er det ikke kun for at hjælpe – det er for at påvirke. For at være med til at forme en organisation, der repræsenterer dem selv og døves fællesskab. Det er netop dét, der gør frivillighed i medlemsorganisati oner som DDL så særlig: Den bygger bro mellem deltagelse og indflydelse.

Medlemmerne sætter retningen – og frivillige fører den ud i livet
DDL er en medlemsstyret organisation. Det betyder, at det er medlemmerne – ikke de ansatte eller eksterne – der bestemmer, hvilken retning DDL skal gå.

Landsforpersonen og hovedbestyrelsen er valgt af medlemmerne, og sekretariatet står for den daglige drift. Det er hoved-bestyrelsen, der sætter den politiske og strategiske kurs.

Ofte er det de mest engagerede med-lemmer, dem, der deltager aktivt i for-eningerne og som frivillige, der også møder op og stemmer på landsmødet hvert fjerde år. De kender organisationen indefra og har fingeren på pulsen i døvesamfundet. Derfor er deres stemme ikke bare en formalitet, men en del af et større engagement.

Frivillige spiller en afgørende rolle i at omsætte beslutninger til handling – lokalt, nationalt, internationalt og digitalt. Frivillighed i DDL er ikke bare en støttefunktion. Det er en måde at udleve medlemsdemokratiet på. Når medlemmer engagerer sig som frivillige, bliver DDL's retning ikke kun besluttet. Den bliver levet.

Lokal forankring og tilgængelighed
Mellem landsmøderne hvert fjerde år fortsætter engagementet. Frivillige er med til at føre beslutninger ud i livet – ikke kun centralt, men også lokalt. Det er netop i hverdagen, i foreningerne og i fællesskaberne, at DDL's arbejde bliver konkret og nærværende.

DDL's hovedkontor ligger i Høje Taastrup på Sjælland, og der er et mindre kontor i Aarhus, men medlemsforeningerne ligger spredt over hele landet. De frivillige kræfter i foreningerne gør det muligt for DDL at være til stede lokalt – i byer og områder, hvor der ikke nødvendigvis er ansatte. Frivillige er DDL's forlængede arm og sikrer nærhed og tilgængelighed.

Fællesskab og identitet
Tegnsprogsfællesskaber er noget særligt. Der er et sprog, en kultur og en historie, der binder døve sammen på en unik måde. Og det fællesskab bliver stærkere, hver gang nogen tager initiativ, samler folk og skaber rum, hvor døve kan være sig selv.

Frivillige i DDL gør netop det. De skaber mødesteder, aktiviteter og samtaler, hvor døve kan dele erfaringer, grine sammen, diskutere og støtte hinanden. Det er med til at holde liv i døvekulturen – ikke som noget gammeldags, men som noget levende og relevant. Når frivillige arran-gerer en temaaften, en ungdomsweekend eller en lokal fællesspisning, er det en måde at styrke fælles identitet og sammenhold.

Samarbejde mellem frivillige og ansatte
Frivillighed i DDL står ikke alene. Det er ofte et samarbejde mellem frivillige og ansatte, hvor begge parter bidrager med hver deres perspektiv og kompetencer. Det giver dynamik og styrke og gør det muligt at løfte både store og små opgaver i fællesskab.

Danmark er et foreningsland

- Hele 40 % af danskerne er frivillige.
- Hvis man medregner episodisk frivillighed, altså dem, der hjælper til i kortere perioder, er tallet 45 %.
- Blandt dem, der ikke er frivillige, svarer 19 %, at de aldrig er blevet spurgt.
- Budskabet er klart: Vil du have flere med? Så spørg direkte.

Kilde: VIVE – Frivilligrapport 2024

To måder at være frivillig

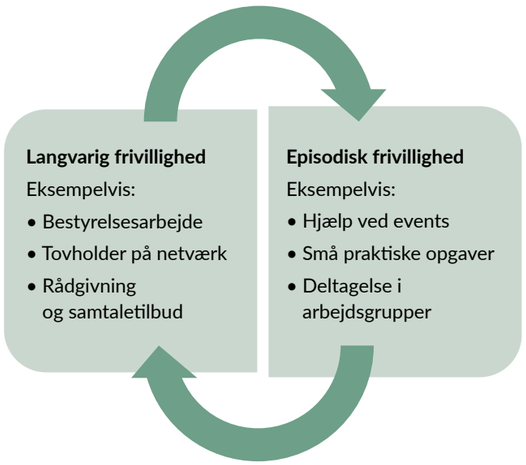

Begge typer af frivillighed bidrager til døvesamfundet

Frivillighed i mange former
Over året er der 200–300 frivillige, der bidrager i regi af DDL. Nogle er med i bestyrelser og udvalg, andre hjælper til ved besøgstjenester, og nogle bidrager med rådgivning eller praktisk arbejde. Nogle er med i kortere perioder, mens andre har været engageret i årevis. Fælles for dem er, at det er tegnsprogstalende ildsjæle, der sikrer at døves ret til tegnsprog bevares, udbredes og udvikles.

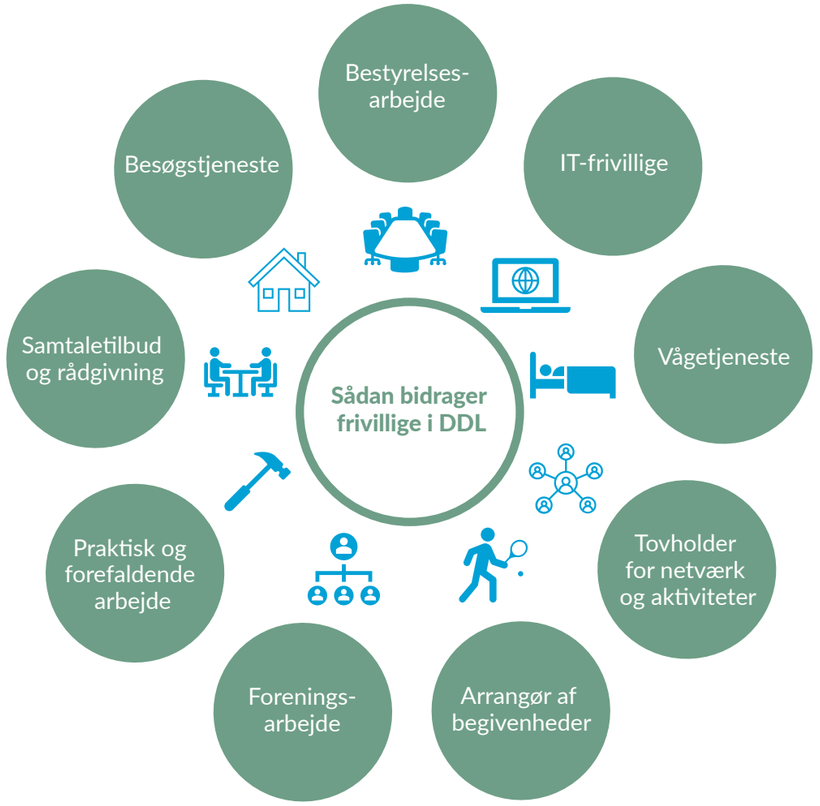

Vil du gøre en forskel og støtte døvesamfundet? Som frivillig i Danske Døves Landsforbund (DDL) kan du hjælpe med mange forskellige opgaver og være med til at styrke vores arbejde. Uanset om du har meget eller lidt tid, er din indsats værdifuld.

Scan koden med din telefon, og læs mere om, hvad det vil sige at være frivillig.

Du er også altid velkommen til at skrive til e-mailadressen: **ddl@ddl.dk.**

Mød seks seje frivillige

Frivillige er en uundværlig del af Danske Døves Landsforbunds (DDL's) arbejde. Her kan du møde seks af vores frivillige og læse om, hvad de laver som frivillige, og hvorfor de har valgt at være frivillige.

Tekst: Serhat Dogru Foto: Privat

CARINA ANDERSEN
Frivillig i Lev Godt

Jeg valgte at blive frivillig i Lev Godt, fordi jeg ved, hvor vigtigt det er at have et aktivt og trygt seniorliv. Min kære mormor døde for to år siden, og hendes historie gjorde mig meget bevidst om, hvor meget livskvalitet betyder, når man bliver ældre. Især for døve, som ofte mangler steder, hvor de kan samles og have det sjovt sammen. I Sønderjylland bor mange døve seniorer spredt og savner fællesskab, og jeg vil gerne være med til at skabe det.

> Jeg lærer om andre, om andres historier og om mig selv, og det gør mig stolt at kunne gøre en forskel.

Jeg er tovholder på arrangementer sammen med Lev Godt, hvor vi laver kreative aktiviteter, bager og hygger os sammen; vi kalder det "hjernesysler". Aktiviteterne og samværet holder både hjernen og humøret i gang. Jeg er blevet beskrevet af andre som en positiv og varm person, og det frivillige arbejde giver mig energi og glæde - også på dage, hvor jeg grundet mine sygdomme ellers har svært ved at komme ud. Faktisk sker det nu meget sjældent, fordi jeg altid har noget meningsfuldt at tage ud til.

At være frivillig har givet mig både fællesskab og personlig udvikling. Jeg lærer om andre, om andres historier og om mig selv, og det gør mig stolt at kunne gøre en forskel. Jeg vil gerne opfordre andre til at tage chancen: Prøv det!

Man ved ikke, hvad man går glip af, før man selv har prøvet det.

CAROLINE SEILER
Frivillig for Tegnsprogspakken

Jeg synes, det er spændende og sjovt at være frivillig for Tegnsprogspakken, når der er netværksweekender. Her får jeg indsigt i den nye generation af tegnsprogstalende børn, hvem de er, og hvordan de skifter mellem tale- og tegnsprog. Som lærerstuderende er det også en gave at få indblik i børnenes behov og sprogkoder, for det vil gøre mig bedre rustet til mit kommende arbejde som underviser. Det er livsbekræftende at se børnene udvikle sig, og selv når det er krævende, går jeg altid hjem med ny energi og glæde.

Frivilligheden giver mig både faglig og personlig udvikling. På netværksweekenderne møder jeg børn og forældre, jeg ellers aldrig ville støde på i min hverdag, og det giver masser af nye perspektiver. Jeg lærer om samarbejde, forpligtelser og kommunikation både i leg og i uformelle samtaler. Det sociale samvær i det frivillige arbejde er på et helt andet plan end i de mere formelle sammenhænge, som for eksempel en stor fest. Her er det lettere at være sig selv.

Jeg mærker dog også, at vi står overfor et generationsskifte. Vi er blevet færre unge døve, og mange af os, der har været frivillige i flere år, føler os mætte, men der er ikke mange unge til at tage over. Vi kalder os nogle gange for "den sidste generation", og det føles som et ansvar, vi har fået lagt på os fra andre. Derfor tror jeg, at frivilligheden skal tænkes i nye baner: måske mere professionaliseret, måske med små honorarer eller ved at inddrage CODA-børn og andre, der har et naturligt bånd til døveverdenen. Frivilligheden skal følge med tiden, ligesom vi gør.

HENRIK HAMBORG ANDERSEN
Frivillig besøgsven

Jeg begyndte som frivillig besøgsven for 12 år siden, hvor jeg besøgte ældre og ensomme døve i Vestjylland. Senere, i 2022, begyndte jeg også at besøge ukrainske flygtninge, som havde brug for støtte og selskab. Det føltes naturligt at sige ja, da jeg altid selv har været frivillig i døveforeningen og i andre sammenhænge gennem hele mit liv. Det ligger bare i mig, selvom ingen andre i min familie har været frivillige. Hvor jeg har fået det engagement og den lyst fra, er et godt spørgsmål.

> Når jeg ser, at de mennesker, jeg besøger, bliver glade og deres hverdag underholdende, ved jeg, at jeg har gjort en forskel.

Jeg er førtidspensionist og har lidt arbejde ved siden af, men det frivillige arbejde giver mig noget helt særligt. Det får mig ud af huset, ud blandt andre mennesker, og giver mig følelsen af at være en del af noget. Når jeg ser, at de mennesker, jeg besøger, bliver glade og deres hverdag underholdende, ved jeg, at jeg har gjort en forskel.

Man står aldrig alene som frivillig. Der er god støtte, rådgivning og vejledning fra DDL's sekretariat. Transporten for alt, der er relateret til den opgave, man udfører som frivillig, dækkes, så det koster ikke noget at være frivillig. Jeg håber, flere vil opleve, hvor givende det er at være frivillig. Man får så meget mere igen, end man giver.

Frivillighed

JANNE WOLFRED
Episodisk frivillig

Jeg valgte at være frivillig i forbindelse med en filmfremvisning, fordi det er et fedt tilbud for alle, døvesamfundet og for mig selv.

Egentlig planlagde jeg at rejse til Norge for at se filmen "Salt & Pepper", men turen blev af forskellige grunde aflyst. Så tænkte jeg: "Hvorfor skulle jeg se filmen i Norge? Hvorfor får jeg ikke bare filmen til Danmark i stedet? Det blev startskuddet på mit frivillige arbejde, og siden har jeg været episodisk frivillig, altså en gang imellem, når jeg har lyst eller tid.

> Det kan ikke være rigtigt, at man bare står og kræver, at DDL gør dit og dat, når man selv kan bidrage og gøre en forskel sammen med andre.

At være frivillig giver mig rigtig meget. Man er ikke bare frivillig. Man er en del af noget, hvor man koordinerer, snakker og udfører ting sammen med andre. Det var en fornøjelse at arrangere "Salt & Pepper" -fremvisningerne med DDL, og det bliver ikke sidste gang.

Jeg har også fået større respekt for frivilligt arbejde. Det kan ikke være rigtigt, at man bare står og kræver, at DDL gør dit og dat, når man selv kan bidrage og gøre en forskel sammen med andre. Da filmen blev vist i forskellige byer, kunne jeg se, hvordan døvesamfundet fik mulighed for at mødes, og folk strålede af glæde. Jeg hørte historier om, at der var folk, som ikke havde set hinanden i 20 år, der mødtes der. Dertil har jeg fået stor anerkendelse for mit arbejde, både fra DDL og vores gæster.

Mit råd til andre er: Vi lever nu i en tid med meget "mig-mig-mig"-kultur. Giv slip på det, og prøv det frivillige arbejde. Man får meget mere ud af det frivillige arbejde, end man giver.

LOUISE MIKKELSEN
IT-frivillig

Jeg blev frivillig i DDL's projekt "IT-hjælp på tegnsprog", fordi jeg allerede som frivillig i døveforeningens værested observerede, hvor meget ældre døve kan have brug for hjælp med IT. Mange IT-vanskeligheder kan faktisk være en stopklods for deres sociale deltagelse, for eksempel tilmeldinger til arrangementer eller kontakt til foreningen, og det kan jeg sagtens hjælpe med.

> Begge frivillige roller giver mere værdi og udbytte for mig selv og foreningens videre liv.

At kombinere mit frivillige arbejde i værestedet med DDL's IT-frivilligeprojekt giver mig en unik dobbeltrolle, som er en styrke. Redskaberne og værktøjerne fra IT-hjælpen kan bruges direkte i værestedet, og det, jeg lærer af mødet med de ældre i værestedet, gør mig bedre i IT-frivilligeprojektet. På den måde bliver det ikke dobbeltarbejde, men en win-win-situation, hvor begge frivillige roller giver mere værdi og udbytte for mig selv og foreningens videre liv.

Det sociale aspekt er også vigtigt. Jeg er aldrig alene som frivillig, men omgivet af andre, der hjælper og støtter hinanden. At se de ældre blive mere selvhjulpne og trygge med IT, samtidig med at jeg styrker fællesskabet i værestedet, er meget givende. Udover at udvikle andre, udvikler det frivillige arbejde også én selv, da man lærer om andre og om sig selv. Sådan vokser man som menneske, når man får en indsigt i forskellige behov og lærer at tilpasse sig eller tilgodese dem.

Man oplever, at det er menneskeligt at lave fejl, og at det er gennem udfordringer, man bliver klogere. Kombinationen af de to roller i det frivillige arbejde giver mig både faglig læring, personlig udvikling og et fællesskab at komme hen til.

Voxpop

PIA KINDT
Frivillig besøgsven

Jeg er aktiv i Næstved Døveforening, og her møder jeg mange, som er meget alene i deres hverdag. I foreningen fylder aktiviteter og snak ofte, og man har ikke altid tid til alle. Derfor valgte jeg at blive besøgsven, så jeg kunne give mere tid til dem, der har størst behov. Bare at være nærværende, lytte og snakke kan gøre en stor forskel i deres hverdag.

> Bare at være nærværende, lytte og snakke kan gøre en stor forskel.

Jeg har ikke et konkret svar på, hvad jeg får ud af frivilligt arbejde. Det føles som en selvfølge. Mennesker er forskellige; nogle snakker meget, andre mindre. Jeg er god til at lytte, og på den måde kan jeg opfylde forskellige behov og gøre det så godt, jeg kan. Jeg føler mig stadig ny i det frivillige arbejde, selvom det har stået på i mange år. Jeg lærer meget om mennesker og deres forskelligheder gennem mit frivillige arbejde.

Mit frivillige arbejde startede med et besøg hos en ældre døv, der havde behov for information og nyheder fra DDL og den lokale døveforening. Det blev kun til et besøg, da borgeren desværre døde kort efter, men jeg kunne se, hvor vigtigt det var. Siden er jeg blevet fast besøgsven for en anden døv, som har stort behov for selskab i sin hverdag. Det er ikke et svært arbejde. Tværtimod er det dejligt at komme ud, få frisk luft og samtidig gøre andre glade.

Tak til alle de frivillige tegnsprogstalere der hjælper os hver dag!

Uden frivillige der velvilligt bidrager med viden, indsigt og erfaring, ville afdelingen have vanskeligt ved at løse sin kerneopgave med at oplyse og rådgive om dansk tegnsprog. Såvel referencegruppen som faglige eksperter, resursepersoner og tegnmodeller stiller alle op med hvert deres uvurderlige bidrag.

Tekst & foto: Elisabeth Holm Hansen & Janne Boye Niemelä, Afdeling for Dansk Tegnsprog.

Mangel på dokumentation
Afdeling for Dansk Tegnsprog ved Dansk Sprognævn betjener en svartjeneste der på årsplan besvarer i gennemsnit mellem 250 og 300 spørgsmål om dansk tegnsprog. Da dansk tegnsprog endnu ikke er særligt veldokumenteret, er der kun ganske lidt litteratur og anden dokumentation (fx i form af annoterede videooptagelser) at lægge til grund for afdelingens oplysning og rådgivning.

Referencegruppen
Det er af afgørende betydning for afdelingens rådgivning at vi kan trække på referencegruppen, som er sammensat af både yngre og ældre tegnsprogstalende af forskellige køn og fra forskellige steder i Danmark. I gruppen bliver såvel tegns udførsel som anvendelse livligt udvekslet, og det er en væsentlig kilde til viden som vi kan trække på ved en lang række sproglige henvendelser i svartjenesten.

Faglige eksperter og resursepersoner
Udover referencegruppen har vi også i høj grad benyttet os af sparring med en lang række faglige eksperter fx indenfor lingvistik og med andre resursepersoner med en særlig viden om et bestemt emneområde. Det har fx været faglige områder som juridiske termer, fodbold og ridning.

Tegnmodeller
En tredje gruppe som vi også skylder en stor tak for deres frivillige bidrag, er dem der har stillet op som tegnmodeller. Svartjenesten udgør en stor del af afdelingens kerneopgave, men dertil kommer formidling af viden om dansk tegnsprog. Den primære platform for formidling er vores hjemmeside dansktegnsprog.dk, som er en to-sproget platform med nyheder, spørgsmål og svar, tegnlister og meget andet. Alle opslag præsenteres på både dansk tegnsprog og på dansk skriftsprog. Mange opslag præsenteres og udfoldes af de ansatte i afdelingen, men ved nogle emner synes vi det er mere reelt og troværdigt at tegn bliver præsenteret af de personer der selv har interesse og kendskab til området eller som er en del af et bestemt miljø. Det gælder blandt andet for vores tegnlister om islam og unges tegn på byturen.

Den frivillige indsats er som nævnt tidligere virkelig vigtig for afdelingens mulighed for at løse en af vores kerneopgaver. Så tusind tak til alle jer der gennem årene har bidraget på enten den ene eller anden måde.

Dansk Sprognævn

Du kan kontakte os på:

Skype:
dansktegnsprog.dsn

Telefon/Whatsapp:
33 74 74 15

Mail/videomail:
dansktegnsprog@dsn.dk

På tværs af Danmark, Vietnam, Guatemala og Jordan viser frivilligheden i døvesamfundene et tydeligt fællestræk: fokus på lokale fællesskaber.

Lissette Reyes Cólon er formand for det guatemalanske døveforbund, Asociación de Sordos de Guatemala (ASORGUA) i Guatemala.

Frivillighed i den globale verden: **fællesskab som fællesnævner**

Frivillighed er dybt formet af kultur, økonomi og sociale værdier. Måden, man engagerer sig frivilligt på og årsagerne til det, varierer derfor meget fra land til land. Danske Døves Landsforbund har spurgt tre af vores globale partnerorganisationer om deres perspektiv på frivillighed, og hvordan kulturelle og samfundsmæssige forskelle påvirker den.

Tekst: Veera Elonen Knudsen Foto: Mohannad Hisham Aljammal

Frivillighed tager sig meget forskelligt ud på tværs af lande og kulturer. Mens frivillighed i Danmark er en naturlig og veletableret del af civilsamfundet, er den i mange udviklingslande et nyere eller anderledes fænomen. Forskellene afspejler både økonomiske, kulturelle og samfundsmæssige forhold – men fællesskabet er den fælles drivkraft.

I Danmark bygger frivillighed på en stærk tradition for foreningsliv og socialt arbejde gennem sport, kultur, sociale aktiviteter og humanitære formål – ikke som en pligt, men som en lyst til at bidrage og være en del af et fællesskab. Motivationen er ofte personlig udvikling, sociale relationer og ønsket om at gøre en forskel. Frivilligt arbejde fungerer her som et supplement til velfærdsstaten: Staten sikrer sundhed, uddannelse og social støtte, mens frivillige skaber sociale netværk, lokalt fællesskab og kulturel sammenhængskraft.

I mange af DDL's partnerlande spiller frivillighed en helt anden rolle. Her formes frivilligt engagement ofte af traditioner, religion og fællesskabsnormer, og det foregår tit uformelt – som hjælp til naboer, familie eller lokalsamfund. Hvor frivillighed i Danmark primært udspringer af lyst og ofte inkluderer pensionister og ældre, består den i Vietnam, Guatemala og Jordan næsten udelukkende af unge.

I de lande er der generelt ingen ældre eller pensionister, der deltager i frivilligt arbejde. Dels på grund af økonomi og lave pensioner, og dels fordi mange ældre fortsat arbejder for at forsørge familien.

Motivationen for at engagere sig kan derfor være:

- at hjælpe familien eller lokalsamfundet som en del af dagligdagen
- religiøse eller moralske forpligtelser
- muligheden for at få erfaring, uddannelse eller netværk.

En gennemgående forskel er også, at frivillighed i flere partnerlande stadig er et relativt nyt begreb. Mange forbinder det at hjælpe andre med et økonomisk bytteforhold, hvor man forventer at få noget igen. For døve kan det være særligt udfordrende at deltage frivilligt, fordi mange har behov for at tjene penge og derfor ikke har mulighed for ulønnet arbejde.

Da DDL interviewede projektmedarbejdere fra partnerorganisationerne, udtrykte de stor overraskelse over den danske tilgang, hvor frivillighed ofte handler om sport, kultur og sociale aktiviteter og ikke sker af nødvendighed, men mere på grund af fællesskab og engagement. Samtidig gav det stof til eftertanke i forhold til at udvikle frivillighed mere systematisk i deres respektive organisationer.

Eksempler fra partnerlandene

VIETNAM

Frivillighed i Vietnam bygger på værdier som fællesskab, solidaritet og nationalt ansvar. Generelt fokuserer frivillighed primært på naturkatastrofer, hjælp til fattige og skoleaktiviteter. Der er ikke så meget fokus på frivillighed i foreninger eller ved fritidsaktiviteter. Mange unge spiller en central rolle i frivillige aktiviteter, for eksempel gennem vores partnerorganisation Hanoi Association of the Deaf (HAD). Dette skyldes, at mange unge har mere tid, gerne vil have erfaring og ønsker at bidrage til samfundet. Det er typisk den type frivillighed, som HAD driver — ofte kaldet episodisk frivillighed. Det betyder, at de typisk engagerer unge frivillige til forskellige arrangementer, men ikke har et fast team af frivillige.

Wejdan Badwan er en af de kernefrivillige i tegnsprogskomiteen i Jordan. Hun har lavet et stort arbejde med pensum og tegnsprogsmateriale.

GUATEMALA

I Guatemala udspringer frivillighed ofte af religiøse værdier, fællesskabsfølelse og gensidig hjælp i lokale og oprindelige samfund. Arbejdet er typisk drevet af nødvendighed og solidaritet fremfor fritidsengagement. Mange hjælper uformelt – nabo til nabo – fremfor gennem formelle organisationer. Eksempelvis er der to døve kvinder, som strikker produkter og sælger dem for at støtte døveforeningerne i Guatemala. Der er også frivillige, der underviser i tegnsprog eller yder rådgivning til andre døve.

Bestyrelsen i Vietnam består primært af unge døve. På billedet afholder de møde.

JORDAN

Frivillighed i Jordan kombinerer religiøse traditioner for velgørenhed med socialt ansvar. Mange laver for eksempel frivilligt arbejde for at gøre deres familiemedlemmer eller venner en tjeneste, og ikke fordi de nødvendigvis vil bidrage til samfundet som helhed. Frivilligt arbejde ses både som en moralsk og social forpligtelse, især under ramadan og andre religiøse højtider.

Vores partnerorganisation Jordan Federation of the Deaf (JFD) har to komitéer, som drives af frivillige:

- Tegnsprogskomitéen, der har udviklet et undervisningspensum og undervisningsmateriale
- Komitéen for rettighedsarbejde, hvor udvalgte frivillige har modtaget undervisning og holder møder med myndigheder for at fremme døves rettigheder i Jordan.

Det er dog ofte de samme personer, der står for det frivillige arbejde, hvilket viser, at traditionen med organiseret frivillighed stadig er under udvikling.

Frivillighed og fællesskab som rød tråd

På tværs af Danmark, Vietnam, Guatemala og Jordan viser frivilligheden i døvesamfundene et tydeligt fællestræk: fokus på

Frivillige under fejringen af døves internationale uge i Jordan.

lokale fællesskaber. Uanset forskelle i motivation og organisering skaber frivilligt arbejde sociale netværk, styrker identitet og kultur og samler folk omkring fælles mål og solidaritet.

For døve giver frivilligt arbejde mulighed for at mødes, kommunikere på tegnsprog og opbygge sociale bånd. Mange engagerer sig også for at fremme døves rettigheder, tilgængelighed og inklusion, hvilket skaber en stærk følelse af formål og samhørighed. Et godt eksempel er døves internationale uge, hvor partnerorganisationer typisk involverer mange frivillige i planlægningen.

Dette tværgående perspektiv viser, hvorfor DDL's arbejde med at styrke frivillighed i partnerorganisationerne er så vigtigt:

Ved at støtte og udvikle frivillige strukturer i døvesamfundene bidrager DDL til bæredygtige projekter, hvor lokalsamfundene selv kan tage ansvar og opbygge kompetencer – samtidig med at fællesskabet og kulturen styrkes.

”

Ved at styrke frivilligheden bidrager vi til langsigtede selvbærende projekter, hvor lokalsamfundene selv tager ansvar og udvikler kompetencer.

Hang Thi Nguyen (tv.) er formand for HAD i Vietnam, og Yaneth Garcia er bestyrelsesmedlem i Guatemala.

DDL's arbejde med frivillighed i partnerorganisationer

I DDL's internationale program arbejder vi for at styrke frivilligheden i vores partnerorganisationer, fordi det skaber ejerskab og bæredygtighed. Mange af vores projekter i udlandet bæres af frivillige – især indenfor tegnsprogsområdet.

Ved at styrke frivilligheden bidrager vi til langsigtede selvbærende projekter, hvor lokalsamfundene selv tager ansvar og udvikler kompetencer. Derfor betaler programmet ikke løn til de frivillige – det ville ikke være bæredygtigt på sigt. Når DDL's støtte mindskes, skal partnerorganisationerne nemlig fortsat kunne bære aktiviteterne økonomisk.

Flere partnere fortæller, at de har fået tilknyttet frivillige som følge af samarbejdet med DDL, fordi der nu findes meningsfulde aktiviteter og formål, som motiverer folk til at bidrage.

Projektkoordinator Asem Zreiq fra Jordan fortæller:

”Det har været en stor forandring for os at have frivillige, som også har fået vigtige kompetencer. Vi har fået såkaldte 'lokale eksperter', som selv er døve. Uden vores frivillige i tegnsprogskomitéen var vi aldrig nået i mål med at udvikle pensum og undervisningsmateriale, som nu er med til at forbedre døves vilkår i Jordan.”

KLUMME

Færre unge frivillige hænder

Døveforeningerne har været udfordret af manglen på unge frivillige kræfter. Det, tror jeg, skyldes den hastige teknologiske udvikling. Tekst: Sarah Wivel

Jeg kan nemt finde mig selv liggende i sengen med min mobil, udmattet, og suget ind i et timelangt ”scrollingmaraton”. Ikke fordi jeg ikke dybest set ønsker at være social, men fordi jeg føler et pres fra alle sider, og lige der, i sengen, behøver jeg ikke at præstere. Men også fordi jeg ofte er mentalt udmattet fra en lang dag, hvor jeg føler, at jeg skal løbe hurtigere end muligt for at kunne følge med. Også fordi det er svært at føle sig god nok i en verden, hvor man ikke helt passer ind.

Sådan tror jeg, at mange unge har det. Den manglende lyst til at arbejde frivilligt ser jeg ikke som de unges skyld. Jeg tror, at det skyldes den hastige teknologiske og samfundsmæssige udvikling, der sker i verden. Jeg føler det som om, at jeg mister fodfæstet og ikke har tid nok til noget meningsfuldt. En del af mig ville elske at være fri fra de vanedannende mobiler, men det er også der, alt er: MitID, MobilePay og kommunikation, så jeg kan heller ikke give helt slip. Nu tror vi ikke længere, at vi har lige så meget brug for hinanden, for teknologi kan hjælpe os på så mange måder. Dette, tror jeg dog, er en illusion af uafhængighed, som i virkeligheden gør os dybt ensomme, for vi har brug for hinandens hjælp og forbindelsen til hinanden. Måske var det nemmere i gamle dage, da tiden gik langsommere, og man generelt havde mere tid til at opbygge venskaber og relationer, som man var afhængig af.

Dybe og forpligtende venskaber og relationer er svære at danne uden et fysisk stamsted at komme. Lukningen af ungdomsklubben Absalons lokaler hjalp ikke på sagen. Det skaber større behov for koordinering, som kun gør det sværere i en stressende hverdag at mødes. Fordi det bliver mere ukonkret og omskifteligt, falder det måske nemmere ud af folks fælles bevidsthed, og gør det måske mere stressende at være frivillig.

Frivillighed kræver også, at man føler forpligtelse overfor fællesskabet, hvilket igen kræver, at man føler sig som en del af fællesskabet i første omgang. Mange unge døve, som er vokset op enkeltintegreret, tror jeg ikke, har samme tilknytning til døvemiljøet. Det er svært, når man ikke kan tegnsprog til fulde og ikke kender de kulturelle koder. En anden årsag kan være, at man måske endda føler sig set ned på, fordi man ikke ”er døv nok”. Eller på den anden side, fordi man i den hørende verden føler sig set ned på for at identificere sig som døv, da man måske altid har fået at vide, at det er godt, at man kan høre. En svær position mellem to stole. Desuden er den måde, vi på sociale medier sammenligner os selv med andre, noget der gør, at vi bliver usikre på os selv, hvilket bevirker, at vi mister tillid til andre. For hvad hvis de ikke kan lide mig og mine ideer. At arbejde frivilligt kan være sårbart, og det kræver mod. Derfor må vi endelig sætte pris på dem, der gør.

Dette er mit forsøg på at forklare tendensen, ikke blot at give dårlige undskyldninger. Jeg tror, at vi har brug for tid og et konkret sted og regelmæssighed for at have et fundament for at danne relationer, men også en værdsætning af de modige frivillige, der er, så flere tør og har lyst til det. Frivillighed kræver stabile fællesskaber, hvilket igen kræver tid, sted og mod. Men også åbenhed. Men helt ærligt, så ved jeg ikke, hvad løsningen er uden at ændre vores samfund fundamentalt. Men måske vi skal sætte mere tid af til at kære os om hinanden for nu.

Bibliografier, som jeg har hentet inspiration fra:

Oldenburg, R. (2023). The Character of Third Places. I The Great Good Place (s. 21–46). Berkshire. https://doi.org/10.2307/jj.9561417.9

Rosa, H., & Wagner, J. C. (2019a). I Introduction. Resonance: A Sociology of Our Relationship to the World. Polity Press. http://ebookcentral.proquest.com/lib/asb/detail.action?docID=5841715

Rosa, H., & Wagner, J. C. (2019b). XIV Dynamic Stabilization: The Escalatory Logic of Modernity and Its Consequences Resonance: A Sociology of Our Relationship to the World. Polity Press. http://ebookcentral.proquest.com/lib/asb/detail.action?docID=5841715

Yuen, F., & Johnson, A. J. (2017). Leisure Spaces, Community, and Third Places. Leisure Sciences, 39(3), 295–303. https://doi.org/10.1080/01490400.2016.1165638

Om Sarah

Jeg hedder Sarah Wivel, og jeg er 24 år gammel. Jeg læser til daglig filosofi på Aarhus Universitet. Et studie, som jeg virkelig elsker at fordybe mig i. Ikke nok med, at jeg synes, at det er dybt tilfredsstillende. Jeg synes også, at det er vigtigt i en tid, hvor vi forsøger at løse alle problemer med teknologi, at vi taler om de dilemmaer, der altid vil være i menneskelivet. Udover mit studie arbejder jeg i et køkken på universitetet og laver en masse sandwicher til de sultne studerende. Udover dette bor jeg på kollegie og bruger ellers min fritid på at være sammen med mine venner.

Frivillighed **– drivkraften i (døve)idrætten**

Tekst: Julie Fabricius Faustrup, forperson, Dansk Døve-Idrætsforbund
Foto: Mette Bertelsen / Dansk Døve-Idrætsforbund

Frivillighed er rygraden i dansk idræt. Uden frivillige ville størstedelen af vores sportsbegivenheder og stævner ganske enkelt ikke kunne finde sted – eller også ville de blive alt for dyre for den almindelige deltager.

DDI's frivillige bidrager derfor ikke kun til, at vores aktiviteter kan gennemføres, men også til at fremme folkesundheden og skabe inkluderende fællesskaber på tværs af alder, baggrund og evner.

Desuden er vores mange frivillige grobunden for udviklingen af fremtidens talenter i døveidrætten. For døve idrætsudøvere betyder idrætten noget helt særligt. Her kan vi mødes med andre døve, træne, konkurrere og ikke mindst hygge os socialt på vores egne præmisser.

Vores døveidrætsklubber under DDI spiller derfor en vigtig rolle i at skabe gode rammer for både idræt og fællesskab. Vores klubber sørger for, at medlemmerne kan dyrke sport i et miljø, hvor kommunikation og forståelse er en naturlig del af oplevelsen.

Men frivilligheden er under pres. I en tid, hvor mange oplever stigende tempo og mindre overskud i hverdagen, kan det være svært at finde nye kræfter til bestyrelser, udvalg og arbejdsgrupper. Det bliver sværere at rekruttere frivillige til at løfte de mange opgaver, der ligger bag et mesterskab eller en forenings daglige drift.

Derfor er det vigtigere end nogensinde at gentænke, hvordan man kan være frivillig. For uden frivillige, ingen (døve)idræt.

I de næste sider kan du møde tre ildsjæle, der med et stort engagement holder fanen højt for hver deres sportsgren.

God læselyst!

Her kan du blive frivillig **i et tegnsprogsmiljø**

Ahorn, Roskilde og omegn
Aktiviteter: Badminton, bowling og tidligere også floorball
Antal medlemmer: 45
Åben for frivillige: Ja – fx til planlægning og afvikling af arrangementer og aktiviteter

Døvania, København
Aktiviteter: Breddeidræt, svømning, badminton, bowling, herrefodbold, orientering, disc golf, golf, håndbold
Antal medlemmer: 127
Åben for frivillige: Ja – fx til generalforsamling og breddeidrætsarrangementer

Viking, Vejle
Aktiviteter: Outdoor, bowling, håndbold, disc golf, sportsfiskeri
Antal medlemmer: 82
Åben for frivillige: Ja – fx som borddommer, hjælper ved stævner og løb, forplejning, "frivilligmakker" eller støtte til nye medlemmer

Lethica, Herning
Aktiviteter: Arrangerer disc golf-turneringer og sociale events med udgangspunkt i sporten
Antal medlemmer: 19
Åben for frivillige: Ikke aktuelt

IK Start, Aalborg
Aktiviteter: Fodbold, golf, disc golf, futsal og breddeidræt
Antal medlemmer: 15
Åben for frivillige: Ja – fx ad hoc ved planlægning og afvikling af events

Flere klubber under DDI
Dan, Odense
Tennisklubben Ryvang,
København

Det betaler sig: **Jons frivillige arbejde sikrer nye kræfter til fodbolden over de næste mange år**

Tekst: Mette Bertelsen / Dansk Døve-Idrætsforbund

Efter flere år med stilstand i døvefodbolden er der for alvor kommet gang i rekrutteringen af nye spillere. Jon og hans frivillige team har ikke bare pustet liv i herrelandsholdet – de har også fået stablet et helt nyt ungdomslandshold på benene. Nu vokser en ny generation af døve fodboldspillere frem i Danmark.

Døvebladet har tidligere – i 2023 – besøgt Jon og hørt nærmere om hans arbejde med at finde nye talenter til herrelandsholdet i fodbold.

Fodbolden i DDI har nemlig haft en længere krise gennem 00'erne og 10'erne, hvor der ikke kom nye kræfter til. Den udvikling har Jon fokus på at få vendt.

Sidenhen har Jon og de andre frivillige for herrelandsholdet fortsat arbejdet med at tiltrække nye fodboldspillere med høretab.

Denne gang er fokus på de helt unge fodboldspillere, fortæller Jon:
"Jeg kunne se, hvilken succes jeg havde, da jeg ringede rundt til alle seniorfodboldklubber i landet. Det arbejde førte til, at vi fik hele tolv nye spillere på seniorlandsholdet. " Det gav ham mod på at tage det næste skridt:

"Så jeg tænkte: Hvorfor ikke prøve det samme med ungdomsklubberne? Derfor tog jeg endnu en runde og kontaktede alle fodboldklubber i hele Danmark. Det har nu båret frugt – vi har fået stablet et ungdomslandshold på benene under DDI. Det nye ungdomslandshold skal afsted til en international turnering i Tyskland i 2026. "

> Det, jeg personligt får ud af at være frivillig –og som jeg altid har sagt – er at give spillerne, og dem der kommer i fremtiden, de samme oplevelser og venskaber, som mine 24 år på landsholdet har givet mig.

Hvad er så status med fodbolden nu?
"Vi har nu fået tolv spillere ind på vores A-landshold og etableret et ungdomslandshold med elleve spillere. Derudover får vi nye tilgange hvert år helt frem til 2030. Helt præcist har vi i øjeblikket sytten unge fodboldspillere i alderen 12–16 år."

De mange nye spillere er vigtige for døvefodboldens fremtid, siger Jon:
"Vores nye spillere gør, at vores kommende A-landshold – som forhåbentlig skal til EM i Italien i 2028 – kommer til at bestå af omkring 83 procent spillere, der for blot få år siden slet ikke vidste, at der overhovedet fandtes et landshold for spillere med høretab. "

Jon har selv et høretab og bevæger sig dagligt i det hørende samfund. Han stiftede et kort bekendtskab med døvesamfundet som barn. Det var venner derfra der fik ham til – mange år senere – at vende tilbage til et fællleskab med andre ligesom ham.

Det at være frivillig i fodbolden får Jon meget ud af på det personlige plan. Og hans personlige erfaringer gør ham også til en vigtig rollemodel for unge.

Jon Hesselberg

Alder: 44
Bopæl: Rødovre
Beskæftigelse: Pædagog

Jon Hesselberg er tidligere landsholdsspiller og flere gange danmarksmester i fodbold for døve med Ahorn og den daværende medlemsklub Globen Sport. Derudover har han også vundet Deaf Champions League Han har spillet 50 landskampe og scoret 3 mål, efter han fik sin debut i 2001 for det danske landshold.

Frank skaber fællesskaber

Tekst: Mette Bertelsen / Dansk Døve-Idrætsforbund Foto: Dansk Døve-Idrætsforbund

Jørgen Jørgensens Frivillighedspris 2024 går til Frank Høyer Hansen fra håndbold. Frank har gennem mange år ydet en enorm indsats som frivillig, både som træner, organisator og støtte for nye spillere. Han er en, der altid stiller op, tager ansvar og skaber fællesskab.

Frank fortæller, at han faktisk så meget op til Jørgen Jørgensen, som har lagt navn til prisen:

"Han har gjort et kæmpe stykke frivilligt arbejde inden for døvesporten og har et stort hjerte for sagen. Derfor betyder prisen ekstra meget for mig. “

Hvad har drevet dig i dit arbejde som frivillig gennem årene?

“Jeg har altid haft et stort hjerte for døvesport – især håndbold – og jeg kan simpelthen ikke lade være med at bidrage med mine erfaringer og nye idéer i forhold til tiden, hvor jeg selv var spiller.

I dag har DDI både tegnsprogstalende og spillere med høretab, der bruger talesprog. For mig er det stærkt at se, at truppen har et fælles sammenhold, hvor spillerne ser hinanden som ligeværdige mennesker – uanset om de bruger tegnsprog eller talesprog.

Jeg er generelt meget motiveret af at rekruttere nye håndboldspillere med høretab. Der findes mange, som måske kunne være en del af holdet, men som er usikre på, om de tør eller kan. Det er vores opgave at invitere dem ind og give dem mulighed for at prøve træningen af. Det skader ikke at komme og mærke fællesskabet og se, hvordan det fungerer, når vi alle har en fælles forståelse for høretab. “

Hvad håber du, at de yngre generationer af døve lærer af din måde at være frivillig på?

“Jeg håber, at de ser, hvor stor en forskel det gør, når forældre engagerer sig frivilligt i deres børns sport eller interesse. Børn lægger mærke til det – og når de bliver ældre, kan det inspirere dem til selv at give tilbage til næste generation. Frivillighed smitter.

Mine forældre er hørende, og de har lavet utroligt meget frivilligt arbejde for mig gennem årene – både inden for døvesport og i andre foreninger for døve og hørende. Det har inspireret mig meget.

Jeg elsker frivilligt arbejde, fordi jeg kan bidrage til fællesskabet og give noget videre ud fra de erfaringer, jeg har fået fra mine forældre og andre frivillige. Det ligger i mit hjerte og i mit blod.”

Frank Høyer Hansen

Alder: 49
Bopæl: Otterup på Fyn
Beskæftigelse:
Faglærer på beskyttet værksted
Gift med Julie, far til voksen søn

Frivilligkarriere: Formand på Nyborg Døveefterskole i 1995.
Aktiv i børne- og ungdomsafdelingen for døve
Assistent-træner i Otterup Håndboldklub og Svendborg håndboldklub
Aktiv håndboldspiller i DDI
Holdleder for herrehåndboldlandsholdet
Landstræner og leder for herrelandsholdet

Kristin motiverer mennesker

Tekst: Mette Bertelsen / Dansk Døve-Idrætsforbund Foto: Dansk Døve-Idrætsforbund

JP Nielsens Lederpris 2024 går til Kristin Martinsen fra bowling, for hendes mangeårige engagement, store overblik og evne til at samle folk omkring sporten. Hun har skabt trivsel og udvikling hos gruppen og er et forbillede for både nye og erfarne ledere.

Da Kristin fik prisen, blev hun helt overvældet og glad. Hun er frivillig leder, fordi hun brænder for sporten og fællesskabet.

Hvor længe har du været frivillig for DDI – og hvad har drevet dig til at fortsætte gennem årene?

“Bowling har givet mig så mange oplevelser, venskaber og minder på tværs af landegrænser, og som leder føler jeg, at jeg kan være med til at skabe de samme oplevelser for andre. Jeg får selv enormt meget energi og glæde ud af det. “

Du får prisen for dit store overblik og evne til at samle folk. Hvordan arbejder du konkret med at skabe trivsel og sammenhold?

“For mig handler det om at være til stede – både som menneske og som leder. Jeg prøver at lytte, have en åben dialog og skabe et miljø, hvor spillerne føler sig trygge og set. Jeg står lidt bag kulissen, så de kan koncentrere sig om det, de skal: at spille bowling, mens jeg tager mig af alt det praktiske. “

Hvad betyder bowlingfællesskabet for dig?

“Bowlingfællesskabet betyder utrolig meget for mig. Som tidligere landsholdsspiller ved jeg, hvor stærke bånd man knytter i sporten – og det varer ved i mange år. En af de særlige ting ved bowling er, at man kan spille på højt niveau langt op i alderen, nogle helt op til 70-75 år. Det betyder, at vi møder hinanden igen og igen gennem årene, og det skaber et helt specielt sammenhold og en særlig kultur. “

Hvad håber du, at andre tager med sig fra din måde at være leder på?

“Jeg håber, at folk oplever mig som en leder, der er sig selv, ærlig, lyttende og til at stole på. For mig handler ledelse om tillid og respekt – at spillerne ved, at de kan stole på mig, og at jeg er der for dem. Jeg tror på, at fællesskabet er det vigtigste – at det ikke kun handler om resultater og sport, men også om alt det menneskelige og sociale omkring. “

Kristin Martinsen

Alder: 58
Bopæl: Herlev
Beskæftigelse:
Tegnsprogskonsulent

Frivilligkarriere:
Har selv spillet bowling i mange år
Bowlingleder siden 2020

LÆSERBREV

Fejringen af vores nye **døvepræst indbyder til eftertanke**

Tekst: Asger Bergmann

Berlingske Tidende bragte den 25. august en kronik af Helena Gade, som er Danmarks første døve præst. Helena skrev, at reformationen kom til danske døve med knap 500 års forsinkelse.

Menighedsrådets formand sagde til Kristeligt Dagblad den 1. september: "Vi har haft et stort ønske om at få en modersmålstalende døvepræst, og i menighedsrådet er vi virkelig stolte over, at vi har været med til at skrive historie."

Københavns Domkirke var fuld under ordinationen af Helena som vores nye præst, og under indsættelsen i Døves Kirke var der så mange, at ikke alle kunne være i kirken. Derfor måtte vi bruge menighedslokalet, og den efterfølgende reception foregik i festsalen i Brohusgade.

Døvefilm ønsker Helena tillykke med en fin reportage om hendes vej gennem uddannelsen frem til målet.

Det er fantastisk, at denne begivenhed har vakt så stor opmærksomhed, og vi har al grund til at være stolte. På de sociale medier strømmer det ind med lykønskninger og kommentarer.

Jeg hæfter mig ved, at mange bruger ordet modersmål om denne begivenhed på de sociale medier. Her er nogle eksempler:

- "Endelig får vi gudstjeneste på vores modersmål."
- "Det er let at forstå præsten, fordi hun taler tegnsprog, som er vores modersmål."
- "Første gang oplever vi en gudstjeneste på modersmålsniveau."
- "Tillykke til Helena Gade, og tillykke til Folkekirken, der nu har fået sin første præst med tegnsprog som modersmål."
- "Første gang ægte døvepræst, historisk."

Selvfølgelig betyder det noget at have en præst med dansk tegnsprog som sit modersmål, især når præsten også yder sjælesorg, samtaler og trøst. En stor del af døves tanker, følelser og frustrationer kender Helena alt for godt fra sin egen opvækst og daglige omgang i døveverdenen.

Hvad med de andre døvepræster? De har ikke dansk tegnsprog som deres førstesprog, men de kan fint holde gudstjenester på modersmålsniveau, og det har de faktisk gjort i de sidste 20 år!

Hvad er modersmål så? Den mest udbredte definition er, at ens modersmål er det sprog, som ens forældre taler, og som man derfor lærer først og er bedst til. Men der er andre definitioner. Her vil jeg referere til artiklen "Modersmål og andetsprog" skrevet af professor emeritus Elisabeth Engberg-Pedersen i 1987. Hun var inspireret af den finske lingvist Tove Skutnabb-Kangas. Der er fire definitioner på, hvad et modersmål er:

- modersmål som første sprog, det sprog man lærer først
- modersmål som det sprog, man kan bedst
- modersmål som primærsprog – det sprog man bruger mest
- modersmål som det sprog, man identificerer sig med.

Døvemenigheden Østdanmark har oplevet mange gudstjenester på modersmålsniveau. Det startede med en oversættelse af bibelske og liturgiske tekster til dansk tegnsprog. Arbejdet varede i 12 år, og resultatet blev Tegnbibel, som fik kongelig autorisation af Dronning Margrethe i 2012. Motiveret og inspireret af oversættelsesarbejdet og brugen af Tegnbibel har præsterne og menighedsrådet udviklet nye tiltag for at gøre gudstjenesterne mere døvevenlige og på næsten modersmålsniveau. Det skal lige bemærkes, at der er et par præster i provinsen, som har været med i den spændende udvikling.

Døveprovst Ulrik Overgaard foretog den formelle indsættelse af Helena som ny præst. Talen blev tolket til dansk tegnsprog, og her spiller tegnsprogstolkning en vigtig rolle. Jeg blev rigtig glad, fordi tolken gjorde det så flot. De fleste tegnsprogstolke har ikke tegnsprog som deres førstesprog, men mange af dem kan fint levere tolkning på modersmålsniveau. I dag bruger man CEFR til at vurdere tolkningens kvalitet.

Hvad er CEFR?
CEFR (Common European Framework of Reference for Languages) er en standard, der beskriver sprogkompetencer på seks niveauer fra A til C. CEFR er udarbejdet af Europarådet.

Her er de seks niveauer:
Skalaen går fra A1 (begynder) til C2 (mester), hvor hvert niveau har specifikke beskrivelser af, hvad man skal kunne sprogligt.

- A (Basisniveau): A1 og A2 for begyndere
- B (Mellemniveau): B1 og B2
- C (Avanceret niveau): C1 og C2 for avancerede brugere, hvor C2 svarer til en næsten perfekt beherskelse af et sprog.

En døvepræst har tidligere gjort mig opmærksom på, at tolkning i kirken er en krævende opgave. Det er ikke nok, at tolken er god til tegnsprog. Tolken skal også have en del erfaring med kirkegang, kende de begreber, der bruges i kirken, samt kende ritualerne for at kunne fremføre dem værdigt og med indlevelse. Den type erfaring har tolken, som tolkede døveprovstens indsættelsestale.

Ovenstående fokuserer på, hvor meget vores viden om dansk tegnsprog er vokset gennem de sidste 50 år takket være forskning, udvikling og praktiske erfaringer. Det har smittet af på præsternes tegnsprog i gudstjenesten, uanset om de er hørende eller døve, og så på mange tolkes tegnsprog. Vores viden om tegnsprog og om vigtigheden af at tale det tegnsprog, døve taler, er langt dybere og mere detaljeret i dag, og det er både fascinerende og inspirerende.

<Navn Navnesen>
<Adresse 00>
<0000 Bynavn>

<Att. Navn Navnesen>

PP Sorteret Magasinpost
PostNord

Ved at betænke Døvefonden i dit testamente
kan du give den største gave af alle:
Retten til sprog og fællesskab.

Alle midler der modtages af Døvefonden går til projekter, der styrker døves ret til et ligeværdigt liv.

Gratis advokathjælp
op til 5.000 kr.
Din advokat skal blot kontakte os,
inden testamentet udformes.

Har du spørgsmål er du velkommen til at
kontakte os på doevefonden@ddl.dk.

Døvefonden.dk